

Verlag

Klankbordgroep Gouverneurspolder nr. 6

Datum: 23 oktober 2023
Tijd: 19.30 uur – 21.00 uur
Plaats: Kantoor Dekker IJzendoorn
Aanwezig: Henk Zomerdijk, Gerard Nieuwenhuis, Maarten Scholten, Aline van Etten, Henk van der Kooij, Mark van Wamel, Anne-Marie van 't Oor, Cees Spies, Karel Kalkman, Dolf van Atteveld en Anne Beune
Afgemeld: Gerrit van Kranen, Henk in 't Hout, Jan Willem van Rooijen, Margriet Dijkstra en Justin van Zwetselaar en Toon van Mierlo.

1. Opening

a. Mededelingen

Er waren geen mededelingen.

b. Eventueel voorstellen nieuwe deelnemers

Henk van der Kooij heeft zich aan de groep voorgesteld. Hij is goed bekend met de Gouverneurspolder, hij wandelt er graag. Hij is ook vaak te vinden in de polder om vogels te spotten. Hij vraagt zich hard op af of zijn aanwezigheid in de klankbordgroep past. Henk Zomerdijk verzekert hem dat hij daar later op terug kan komen en dat deelname aan een thematafel om mee te denken over optimalisaties ook mogelijk is. Cees Spies vervangt zijn dochter Gemma. Zij wonen op hetzelfde adres (binnendijks, direct grenzend aan de polder).

c. Vaststellen agenda

Alle acties van de vorige vergadering zijn afgehandeld. Henk Zomerdijk wil graag punt 6a aan de agenda toevoegen: drijvende eilanden. Er was even verwarring over het onderzoek van de studentes uit Leeuwaarden over drijvende eilanden. Maar dat werd snel opgehelderd.

2. Verslag vorige vergadering

Verslag van de vorige vergadering is zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Stand van zaken projecten Midden- Waal

a. Willemspolder fase 1

De uitvoering van Willemspolder fase 1 loopt naar verwachting. Het ontgronden en herinrichten ligt op schema. Er zijn extra geluidsmaatregelen getroffen voor de Yvonne (drijvende zandfabriek) in het kader van het voortdurende streven naar 'winnen zonder hinder'. Afgelopen periode 80 bezoekers mogen ontvangen op de reguliere rondleidingen. Maarten Scholten, Karel Kalkman en Henk van der Kooij zijn geïnteresseerd in een rondleiding, **actie 6.1 rondleiding organiseren**.

b. Zonnewaal Ochten

Morgenavond is er een beeldvormende avond over het zonnepark. Op 7 november vindt besluitvorming plaats in de raadsvergadering. Maarten Scholten vraagt zich af of het zonnepark beter ingepast kan worden, bijvoorbeeld met drijvende eilanden. Anne-Marie van 't Oor licht toe dat er in het participatieproces van de Zonnewaal uiteindelijk voor gekozen, samen met de participanten, om af te zien van die maatregelen. De betrokken partijen zagen meer meerwaarde in andere maatregelen. Cees Spies vraagt zich af hoe

het mogelijk is dat een drijvend zonnepark is toegestaan in een natura-2000 gebied, **actie 6.2 navragen bij Solinoor**.

Zoals Margriet Dijkstra aangaf in haar e-mail naar de hele klankbordgroep is een deel van de wandelroute onderbroken door een van de agrariërs. Het Klompenpad is niet te lopen door de aanwezigheid van het prikkeldraad (midden in de polder), **actie 6.3 oplossing zoeken en route herstellen**. Maarten Scholten gaf aan dat de overstapjes te hoog zijn om het met de hond te passeren, verzoek gedaan om de obstakels te verwijderen.

c. Gouverneurspolder

Advies van de Provincie op de NRD is binnen, dat wordt later besproken in de vergadering. De klankbordgroep heeft de stukken hierover ontvangen. De onderzoeken lopen om de milieu effecten te beoordelen van het basisalternatief en de referentie situatie. Voor het einde van het jaar maken we naar verwachting een start met het intern ophalen optimalisaties (expert-teams / intern kwaliteitsteam). In het eerste kwartaal van 2025 komen we toe aan het ophalen van optimalisaties in de thematafels, brede omgeving en klankbordgroep. Daarbij nemen we ook eerder besproken maatregelen en suggesties mee.

4. Participatie

a. Invulling klankbordgroep en thematafels

Er wordt aandacht gevraagd voor de verbinding tussen de thematafels en de klankbordgroep. Dit wordt ingeregeld. Wat besproken wordt in de thematafels wordt altijd teruggekoppeld via de klankbordgroep. Dekker denkt nog na over een werkvorm om optimalisaties voor het basisplan op te halen bij de klankbordgroep. De voorgestelde samenstelling van de klankbordgroep en de thematafels wordt vastgesteld.

b. Werkwijze klankbordgroep en thematafels

De insteek van de thematafels is 'kort en intensief'. Binnen een kort tijdsbestek worden verschillende optimalisaties per thema opgehaald. Hoe eerder in het proces hoe meer speelruimte er is en hoe meer invloed er mogelijk is.

Aline van Etten laat weten dat ze niet meer in de Jongerenraad zit, zij vraagt zich af of dit een probleem is. Anne Beune geeft aan dat dat zeker geen probleem is. Henk van der Kooij geeft aan dat hij deel wil nemen in een thematafel. Dat is geen bezwaar. De klankbordgroep wordt op de hoogte gehouden over wanneer de thematafels plaatsvinden.

Anne Beune stemt apart met Aline van Etten af over deelname andere jongeren(organisaties) aan de thematafel, **actie 6.4**.

Uit de klankbordgroep komt de vraag naar voren wat er precies besproken wordt in de thematafel voor direct omwonenden. Direct omwonenden hebben een direct belang bij de beperking van mogelijke milieueffecten en zijn vaak frequente gebruikers van het gebied. Dekker kijkt nog naar de precieze invulling van deze thematafel. Henk van der Kooij en Maarten Scholten spreken hun waardering uit over dat er zoveel mensen betrokken worden bij de planvorming.

De planning is nu om de thematafels in het eerste kwartaal van 2025 te organiseren. Maarten Scholten vraagt zich af of er kaders meegeven worden tijdens de thematafels.

Dat is het geval. De voornaamste kaders zijn het doelbereik (paragraaf 2.4.1. NRD) en de haalbaarheid (paragraaf 4.3. NRD). Optimalisaties moeten redelijkerwijs binnen deze kaders vallen.

Hoe worden de verschillende optimalisaties getoetst, is een vraag uit de klankbordgroep.

Per doelstelling houden we een **expert-meeting**. De **optimalisaties** worden dan beoordeeld op hun bijdrage aan de doelstelling, haalbaarheid en milieueffecten. Alle optimalisaties die bijdragen aan de doelstelling en als haalbaar worden beoordeeld worden opgenomen in een **variant per doelstelling**. Aline van Etten vraagt of de optimalisaties alleen in een lijstje worden samengevat of ook ingetekend worden in een ontwerp. De variant per doelstelling is een kaart waarop de maatregelen staan, met een beschrijving in een tabel.

Daarna volgt een **Expert-team**, waarin 1 expert de belangen van 1 doelstelling verdedigt en de mogelijke conflicten tussen de verschillende doelstellingen worden opgelost. Op basis van expert judgement worden de maatregelen uit de varianten zodanig bijgesteld dat ze binnen het doelbereik van **alle doelen** vallen. Dit komt aan op kennis en ervaring van de experts en is dus niet altijd exacte wetenschap. De optimalisaties die het beste bijdragen aan de doelstellingen en in samenhang een harmonieus plan vormen worden bijeengevoegd in het **Voorkeursalternatief**. Dit voorkeursalternatief wordt weergegeven op tekening in de vorm van een nieuw landschapsplan.

c. Participatiemiddelen

De participatiemiddelen van afgelopen jaar worden besproken, waarbij een eerste doorkijkje naar 2025 wordt gegeven. Anne Beune vraagt aan de klankbordgroep of zij behoefte hebben om in een aparte klankbordgroep vergadering bijgepraat te worden over de eerste onderzoeken naar de milieueffecten van het basisplan en de referentie situatie. De klankbordgroep zou graag eind november bijgepraat worden over de uitkomst van de eerste onderzoeken.

5. Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

a. Toelichting op advies provincie Gelderland

i. Grote plas: Henk van der Kooij vindt het jammer dat in het huidige ontwerp de plas zo dichtbij de oude strang komt. Hij vindt dat juist het mooiste stuk van het Klompenpad.

Daar zitten ook hoge natuurwaarden voor vogels. Anne Beune geeft aan dat dit een mooi onderwerp is om in de thematafels verder uit te werken.

ii. IRM: geen opmerkingen/vragen

iii. Cumulatieve effecten ander zandwoningen: geen opmerkingen/vragen

iv. Gebiedseigen grond: een voorbeeld van gebiedseigen grond is geul van Veerhaven Ochten. Het toepassen van grond van buiten het plangebied (die milieukundig gekeurd is) kan helpen bij het maken van een goede land-waterverhouding en plas-dras zones.

v. Recreatie: de geplaatste hekken hebben enorm effect, er is veel minder rotzooi in het gebied geven verschillende klankbordleden aan. Er zijn vragen over de mate van recreatie. Wederom een mooi onderwerp om verder uit te werken in de thematafels. De verwachting is wel dat er zoning nodig is van (extensieve) recreatie in het gebied.

Anne-Marie in 't Oor merkt op dat er ook plek voor de jeugd moet zijn in de polder.

vi. Minimale doelstelling: Dekker werkt dit momenteel uit, verder geen opmerkingen/vragen.

vii. Provinciale vertegenwoordigers: geen opmerkingen/vragen

viii. Welke manier optimalisaties afgewogen worden?: Dekker zal volgende keer een nadere toelichting geven, verder geen opmerkingen/vragen.

ix. Panorama Waal: geen opmerkingen/vragen

x. Thema's MER: Dekker werkt hier momenteel aan, verder geen opmerkingen/vragen.

b. Vragen en opmerkingen

Maarten Scholten vraagt zich af wat de doorlooptijd van het project is. De zandwinning duurt 10 jaar. De intentie is om in 2028 de eerste schop in de grond te zetten. Dekker heeft wel 1,5 jaar nodig voor het vergunningstraject, het doel is om eind 2025 het voorkeursalternatief klaar te hebben. Er wordt opgemerkt dat 10 jaar erg lang is, is het mogelijk om gebieden tussendoor al op te leveren? De Gouverneurspolder is een erg groot gebied en dat vraagt meer tijd. Tussentijdse oplevering van deelgebieden is zeker een mogelijkheid. Dit is een optimalisatie voor de tijdelijke situatie die we kunnen meenemen in het proces. Henk Zomerdijk merkt op dat er in uitvoering overlap is tussen de Willemspolder fase 1 en Gouverneurspolder. Dat klopt, de projecten worden los van elkaar uitgevoerd. De installatie Emmy - Yvonne zal in de Willemspolder werkzaam zijn en de installatie 'Rotterdam 55/58' zal naar verwachting van Geertjesgolf naar de Gouverneurspolder gaan. De klankbordgroep wil graag dat de planning in beeld gebracht wordt in de volgende vergadering, **actie 6.5 opnemen als agendapunt volgende klankbordgroep vergadering.**

c. Opvolging advies in m.e.r.-proces

Dekker heeft toegelicht dat hoe het advies puntsgewijs is uitgewerkt naar concrete acties voor het m.e.r.-proces. Binnenkort staat een gesprek met de provincie gepland om zaken die nadere bespreking of uitwerking vergen op te pakken.

6. Wat verder ter tafel komt

Pontje Ochten

Aline van Etten vraagt zich af of het pontje langer in vaart kan blijven? Dekker is niet de uitbater van het pontje (maar wel een sponsor) en heeft goed contact met Uiterwaarden. We zien hen ook als belanghebbende voor de herontwikkeling van de Gouverneurspolder. Daarnaast werd er door Maarten Scholten geopperd of het niet mogelijk is om een drijvend ponton te realiseren voor het pontje, zodat zij in vaart kan blijven bij (zomer)hoogwater. Dekker neemt de suggesties mee in een volgend overleg met Uiterwaarden. Dit soort optimalisaties kunnen meegenomen worden in (sub)doelstelling landschapsonwikkeling onder 'recreatief gebruik'.

Cultuur historische elementen

Cees Spies vraagt zich of er rekening wordt gehouden in het ontwerp met cultuur historische elementen. Dat is zeker de bedoeling. In de (sub)doelstelling Landschapsonwikkeling onder 'landschapselementen' wordt gestreefd naar 3 cultuurhistorische landmarks. Anne Beune nodigt hem uit om deel te nemen aan de thematafel over de cultuurhistorie. Cees Spies noemt de cultuur historische elementen rondom de Gouverneurspolder: Appelenburg bij de Melkdreef en de Batterijen. Daarnaast wordt het onderzoek van Ferdinand van Hemmen aangehaald over de Redoutes door Karel Kalkman. Dekker heeft hierover contact met Ferdinand van hemmen en is goed bekend met deze onderzoeken.

Vitaliseren van water

Cees Spies vraagt zich af of het ontwerp zo in elkaar zit dat het water ververst wordt. Dat is zeker het geval met overstroombare drempels en doorlaten. Ook wordt gestreefd naar de aanleg van een of meerdere stromende geulen. Maarten Scholten vraagt aandacht voor blauwalg, daar wordt ook rekening mee gehouden in het ontwerp.

Schittering zonnepanelen

Maarten Scholten vraagt zich af of er rekening is gehouden met de schittering van de zonnepanelen? Kan het bijvoorbeeld afgeschermd worden met drijvende eilanden? Er wordt aangehaald dat hierover in het participatieproces van project Zonnemaal andere keuzes zijn gemaakt.

Oude bosgroeiplaats (zienswijze nota NRD)

Henk van der Kooij vraagt zich af of er meer informatie bekend is over de oude bosgroeiplaats die genoemd wordt in de zienswijze nota NRD. Dekker zal die informatie opzoeken en delen. Henk van der Kooij is nieuwsgierig naar: hoe oud is het? Type vegetatie?

Henk van der Kooij geeft Anne Beune complimenten over de helderheid waarmee een en ander verwoord wordt.

Onderzoek zoek studenten

Uiteindelijk waren daar geen extra vragen over.

Corporate Sustainability Reporting Directive

De Europese Unie verplicht bedrijven om te rapporteren over de impact van hun activiteiten op mens en milieu. Dekker valt onder deze verplichting. De materie is niet nieuw want Dekker maakte al een MVO jaarverslag. De rapportage gaat nu een andere, meer gestandaardiseerde vorm krijgen. Onderdeel van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) is dat stakeholders gevraagd worden welke onderwerpen zij belangrijk vinden, waar Dekker over moet rapporteren. Dekker heeft uit een hele lijst die zij van Europa hebben gekregen met onderwerpen, 39 onderwerpen gekozen die betrekking heeft op haar werkzaamheden. Dekker vraagt aan de klankbordgroep, als leden daar behoefte aan hebben, om van die 39 onderwerpen er 10 te kiezen die hen het meeste aan het hart gaan. De klankbordgroep zal naar eigen behoefte de enquête invullen, **actie 6.6 rondsturen de CSRD enquête**.

7. Rondvraag en sluiting

Aline van Etten vraagt of het de volgende keer mogelijk is de e-mail apart verstuurd kunnen worden in plaats van achter elkaar, nu is het erg lastig om bijlage terug te vinden. Anne-Marie van 't Oor sluit zich daarbij aan. Dekker zal er in het vervolg op letten.

Anne Beune vraagt aan de klankbordgroep of zij de Webinar over de NRD hebben gezien. Alleen Aline van Etten gaf aan dat zij de Webinar gezien had.

Acties

- 6.1 Rondleiding organiseren met Karel Kalkman, Maarten Scholten en Henk van der Kooij.
- 6.2 Navragen bij Solinoor waardoor het mogelijk is een drijvend zonnepark te ontwikkelen in natura-2000 gebied.
- 6.3 Oplossing zoeken voor de nu onderbroken Klompenpad met prikkeldraad.
- 6.4 Anne en Aline bespreken samen welke jongeren organisaties te benaderen voor thematafel jeugd.
- 6.5 de tijdsplanning herontwikkeling Gouverneurspolder als agendapunt opnemen
- 6.6 de CSRD enquête rondsturen

Volgende vergadering

Op 3 december 2024, 19.30-21.00, Waalbandijk 1 te IJzendoorn.

Henk van der Kooij meld zich alvast af voor deze vergadering.

Agenda punten:

- Procesplanning
- Nadere uitleg over de thematafels
- Nadere uitleg over afweging optimalisaties
- Terugkoppeling eerste resultaten milieueffecten basisalternatief